

Mitsuko Saruwatari, piano

De Japanse pianiste Mitsuko Saruwatari is geboren in Tokyo. Na haar studie bij de Toho Gakuen School of Music (Nobutatsu Kawashima) won zij een stipendium van de Nederlandse regering, waardoor zij haar studie kon voortzetten bij Willem Brons. Tijdens de studieperiode won zij o.a. de eerste prijs van een muziekconcours voor Franse muziek in Kyoto. Nadat ze aan het Sweelinck Conservatorium de diploma's uitvoerend musicus en kamermuziek had behaald, verdiepte zij haar spel gedurende twee jaar in Londen onder leiding van John Bingham en volgde zij een masterclass van György Sebök.

Met enkele musici uit het Koninklijk Concertgebouworkest richtte Mitsuko in 2004 het Uriël Ensemble op. Tegelijkertijd zette Mitsuko - tezamen met deze groep musici - een eigen, succesvolle, concertserie op in de Amstelkerk, te Ouderkerk a/d Amstel. Het brede repertoire van het ensemble omvat bijna alle belangrijke kamermuziek. Tijdens het festival 'Muzikale Reis door de 19 eeuw' heeft het ensemble op diverse podia het vrijwel complete kamermuziekoeuvre van Brahms binnen één seizoen (2014-15) ten gehore gebracht. Het ensemble concerteerde in 2010 op ons podium, met onder meer een memorabele uitvoering van het Forellenkwintet.

Na haar eerste soloalbum 'Frédéric Chopin' verscheen in 2016 Mitsuko's tweede cd, 'Schumann the Poet'. Deze cd bevat drie grote pianocycli van Schumann, die geïnspireerd zijn door de literatuur. De cd is zowel in Nederland als in Japan pers zeer goed ontvangen. De pers roemt, naast haar solide techniek, bovenal het lyrische en zeer verfijnde spel van Mitsuko.

Een nieuw muzikaal avontuur ging zij aan met de onbekende componist Wilhelm Berger. Van deze in vergetelheid geraakte Duits componist heeft Mitsuko een aantal pianowerken opgedolven en voor het eerst in de muziekgeschiedenis op cd gezet (de cd komt uit in maart 2018). Bergers grote sonate horen we vandaag. Mitsuko Saruwatari treedt op in West-Europa, maar ook regelmatig in Japan.

Zie voor verdere informatie, luistervoorbeelden etc.: www.mitsukosaruwatari.com.

Programma

Betoverende poëzie

Robert Schumann (1810-1856)

Waldszenen op. 82

- *Eintritt*
- *Jäger auf der Lauer*
- *Einsame Blumen*
- *Verrufene Stelle*
- *Freundliche Landschaft*
- *Herberge*
- *Vogel als Prophet*
- *Jagdlied*
- *Abschied*

Wilhelm Berger (1861-1911)

Sonate op. 76 in B-gr.t.

- *Allegro con fuoco*
- *Adagio*
- *Grazioso*
- *Molto vivace*

----- pauze -----

Frédéric Chopin (1810-1849)

Nocturne op. 15 nr. 2 in Fis-gr.t.

Maurice Ravel (1875-1937)

Le Tombeau de Couperin

- *Prélude*
- *Fugue*
- *Forlane*
- *Rigaudon*
- *Menuet*
- *Toccata*

Programmanotities

Robert Schumann groeide op in een uitgevershuis en verslond van jongs af aan alle literatuur waarop hij maar de hand kon leggen. Hij had ook een sterke creatieve drang, die hem nu eens muziek, dan weer gedichten deed schrijven. In zijn jonge jaren schreef hij vooral pianomuziek: zijn opus nummers 1 t/m 26 (geschreven tussen 1830 en 1839) zijn allemaal voor piano solo en omvatten (bijna) alle geliefde pianowerken: Papillons, Davidsbündlertänze, Kinderszenen, enz. De jonge Schumann was een man van uitersten: zijn wisselende stemmingen zijn alom aanwezig in zijn composities: lyrische passages worden onverwacht onderbroken door heftige erupties. Vaak geeft hij dat in de partituur aan met termen als 'Eusebius' (bezonnen, fijngevoelig) en 'Florestan' (sterk, inspirerend, enthousiast), figuren uit de Italiaanse Commedia dell'Arte.

De **Waldszenen** (1849) zijn van een tien jaar oudere en rijpere Schumann en veelal uitgesproken lyrisch van karakter. Deze negen delicate miniaturen combineren poëzie en muziek: de meeste zijn geïnspireerd door gedichten over de natuur van tijdgenoten, de muzikale uitwerking wordt vooral bepaald door fraaie, brede melodische lijnen. Schumann besteedde veel aandacht aan deze cyclus, wat de waarde die hij eraan toekende onderstreept. Wat betreft de namen van de deeltjes merkte Schumann op: 'Goede muziek heeft geen richtingaanwijzer nodig; aan de andere kant, mits goed gekozen, kunnen ze alleen maar bijdragen aan goed begrip van de muziek'. Wel, laat u door Schumann leiden, vooral ook langs het contrasterende deel 4: 'Vervloekte plek' en even later bij het mysterieuze 'Vogel als profeet'.

Pianist/componist/dirigent **Wilhelm Berger** is de grote onbekende in dit programma. Het terugvinden van de pianostukken van Berger was een openbaring voor Mitsuko: 'Ik heb een kopie van zijn **Pianosonate** op een website gevonden, uitgeprint en gespeeld. De ene na de andere prachtige melodie en rijke harmonie vloeide uit het papier. De stevige structuur, de polyfone stemvoering en de strakke en ingewikkelde fuga bewijzen dat hij een componist was die alle stijlen en vormen begreep en beheerste. Maar dat is niet alles. Hoewel zijn stukken in laatromanti-

sche stijl en met pathos zijn geschreven, zijn er ook veel subtiele en lyrische nuances. De boodschap is serieus, alle noten en alle stemmen hebben functies en zeggingskracht. Een genot om te spelen en naar te luisteren!’

De **Nocturne** van **Frédéric Chopin** vormt de (korte) opmaat naar de tweede helft van het programma. John Field was de pionier van de nocturne - een ‘nachtstuk’ met een veelal melancholieke, expressieve melodie boven een begeleiding van gebroken akkoorden - maar Chopin bracht het concept tot grote hoogte: door de introductie van het rechter pedaal op de pianoforte konden veel rijkere harmonieën gemengd/gecreëerd worden, bovendien was hij ongeëvenaard in het versieren van zijn sublieme, vaak aan opera-aria’s gelijkwaardige melodieën. Dit genre heeft, onder allerlei namen, tot op de dag van vandaag veel navolging gekregen.

Maurice Ravel grijpt in zijn composities vaak terug op oude concepten. Zo ook in **Le Tombeau de Couperin**, een pianosuite die in vorm en ietwat archaische stijl aansluit bij de 18^e eeuw van zijn idool Couperin. Qua muzikaal idoom echter horen we onmiskenbaar de impressionistische klanktovenaars Ravel. Hij schreef dit werk gedurende de eerste wereldoorlog, waarin hij zich dicht achter het front bevond. (Hij werd, nadat hij wegens zijn kleine gestalte was afgekeurd, op eigen verzoek ambulancechauffeur.) De gestileerde dansvormen spraken Ravel - meer estheet dan romanticus - van nature aan. Het componeren zal een tegengif geweest zijn tegen de verschrikkingen die hij bij Verdun van nabij meemaakte: elk van de delen is opgedragen aan een omgekomen strijdmaker. Kortom, onder de sierlijke muziek ligt een diepe emotie. Een fascinerende suite, een wonderlijke mix van boosheid, opgewektheid en melancholie. [JCdeL]

Volgend concert zondag 11 maart 2018:

Ekaterina Levental, zang, harp en performance:
Pierrot Lunaire 2.01

Een poëtisch en visueel muziekspektakel rond het sleutelwerk van de romanticus in Schönberg, waarin de maan en de maanzieke clown Pierrot centraal staan.
(Interactieve video-installatie en regie: Chris Koolmees)

Onze concerten worden mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Assen

FPK, Fonds Podiumkunsten

Stichting Albino

Tijdhof, Daverschot & De Jong Posthumus notarissen

UNP accountants adviseurs

AlbertsKleve, bureau voor grafisch ontwerp

*alsmede enkele begunstigers
die niet met naam genoemd willen worden*

volg de muziekkamer op facebook en
www.muziekkamer.nl

zondag 18 februari 2018

Mitsuko
Saruwatari
- piano -